

Juridische zaken en procedures

C.N.M. Renckens

Onze Vereniging bestond nog niet toen de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in 1810 een prijsvraag uitschreef waarin zij 'een kort en bondig betoog' vroeg, 'waarin het schandelijke, onverantwoordelijke en gevaarlijke werd beschreven van het raadplegen van kwakzalvers, oliekopen en dergelijken.' De prijsvraag werd gewonnen door Dr. J.F.C. Sebastian, Med. Doct. en dirigerend Chirurgijn-Majoor bij het grote Koninklijke Militaire Hospitaal te Leiden.

Sebastian zag weinig heil in rechtszaken tegen kwakzalvers, maar pleitte voor publieksvoorlichting. Immers: 'Wat de galg en het rad niet hebben kunnen beletten, dat heeft de voorlichting verhinderd.' Zonder onze verre voorganger Sebastian te willen afvallen, moet toch geconstateerd worden dat rechtszaken af en toe onvermijdelijk zijn, waarbij overigens het initiatief vaker bij kwakzalvers ligt dan bij de Vereniging. Hieronder een kort overzicht van de actuele stand van zaken.

Millecamzaak • Op 30 oktober vond in Amsterdam de eerste pro forma zitting plaats van het proces dat het OM, gedwongen door de uitspraak van het Gerechtshof in april 2008 in de Artikel 12-procedure, gaat voeren tegen drie van de zes Millecam-hulpverleners, tegen wie de IGZ destijds aangifte deed. Aan de uitstekende berichtgeving hierover van *de Volkskrant* ontleen wij de volgende gegevens: 'Deze vervolging van genezend medium Jomanda en twee alternatieve artsen, verdacht van betrokkenheid bij de dood van actrice Sylvia Millecam, lijkt uit te draaien op een megazaak. Justitie en advocaten willen bijna vijftig getuigen laten horen die zeven jaar nadat Millecam is overleden, moeten reconstrueren of in de hulpverlening iets is misgegaan. Ook liet officier van justitie Hetty Hoekstra tijdens de zitting op de Amsterdamse rechtbank weten wat zij de drie ten laste legt. Zij zouden Millecam hebben afgehouden van reguliere behandeling, haar hebben gezegd dat ze helemaal geen kanker had en haar daarmee opzettelijk zulk zwaar lichamelijk letsel hebben toegebracht dat ze overleed. Ze consulteerde bij elkaar 28 behandelaars, voor een groot deel alternatief werkzaam. Het Hof in Amsterdam gelastte een half jaar geleden het OM alsnog te onderzoeken of de drie hun zorgplicht hebben verzaakt'.

Van de beschuldigen is alleen de alternatieve arts Jos Koonen verschenen. Hij behandelde Millecam onder meer met een magneetveldapparaat ('Lotje'), maar hoefde nog geen vragen te beantwoorden. De inhoudelijke behandeling

van de zaak vindt plaats na het horen van alle getuigen, op zijn vroegst volgend jaar zomer. Jomanda woont tegenwoordig in Canada, waar ze nog altijd als medium werkt, vertelde haar advocaat Luc Benistant. Ze verzorgt nu nog op kleine schaal healings in een kapelletje in Valkenburg. Haar advocaat vroeg de rechtbank donderdag om vier getuigen te ondervragen over de werkwijze tijdens die healings. Het OM verwijt Jomanda dat zij Millecam steevast in het vak van de infectieziekten zou hebben ingedeeld. Van zo'n indeling was echter geen sprake, aldus advocaat Benistant.

Raadsman Roest Crollius van arts en alternatief genezer René Broekhuysse vroeg de rechtbank om de acteurs Gijs de Lange, Sjoerd Pleijsier, Marnix Kappers en Wieteke van Dort te ondervragen. 'Zij waren nauw betrokken bij Millecam en kunnen vertellen hoe zij tegen haar ziekte aankeek en welke contacten zij met artsen onderhield.' De advocaten van de twee artsen en het medium benadrukten na afloop dat zij de diagnose kanker nooit hebben ontkend.

Maria Magdalena • Op dezelfde datum vond in Den Haag de behandeling plaats van het hoger beroep dat de Belgische internist Patrick van Eeghem had ingesteld tegen de ontzetting uit zijn beroep door het Eindhovens regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg. Met ongekende voortvarendheid spande de IGZ deze casus tegen hem aan nadat publiek bekend werd welke vreemde taferelen zich in de Roosendaalse kliniek hadden afgespeeld in de samenwerking tussen de Belgische arts en de Nederlandse orthomoleculaire therapeute Carine Bolijn. Jarenlang werkte Patrick van Eeghem als internist bij het AZ Groeninge in Kortrijk. Totdat hij in opspraak kwam vanwege zijn parttime werk voor het Integraal Medisch Centrum Maria Magdalena in Roosendaal, want daarna werd hij ook in Kortrijk op non-actief gesteld. Wel terecht waarschijnlijk want hij deed rare dingen. Zo liet hij zich bij het stellen van diagnoses bijvoorbeeld leiden door 'goddelijke gidsen', bediende hij zich van 'be-

denkelijke niet-medische theorieën, verkocht hij dure nepmedicijnen en zou hij bovendien een kankerpatiënte chemotherapie hebben ont-raden. Het tuchtcollege oordeelde op basis van een onderzoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg dat zich op zijn beurt baseerde op klachten van drie ex-patiënten en verklaringen van drie oud-medewerkers. De ex-patiënten vertelden over de niet-bestaande diagnose 'malaria mutant', energiemetingen met de Lecherantenne (een soort wichelroede) en goddelijke ingrepen waarbij liggend op een behandeltafel zieke organen zouden worden vervangen door gezonde. Volgens oud-medewerkers werkt het centrum 'onethisch' omdat 'er geld verdiend wordt over de rug van dood-zieke mensen'. De internist werkt tegenwoordig van huis uit, waar hij naar eigen zeggen op 'beperkte' schaal praktijk houdt, aldus meldde hij de regionale krant *De Stem*. Zijn advocaat liet de krant weten dat een vergelijking met de Sylvia Millicam-zaak wat hem betreft niet op-gaat. 'Bij Millicam ging het om een alternatieve behandeling in plaats van een reguliere. In dit geval ging het om alternatieve behandeling naast reguliere behandeling'.

Carine Bolijn werd na de negatieve berichtgeving over de kliniek pijlsnel uit haar 'beroepsorganisatie', de MBOG, gezet, maar dat heeft natuurlijk geen enkele consequentie omdat orthomoleculair therapeut geen beschermd titel is. Curieus was daarbij eigenlijk vooral dat de IGZ in alle ernst aangifte deed bij de MBOG en haar verenigingsrechtspraak kennelijk serieus neemt, een teken van ongeëvenaarde naïviteit. Een naïviteit, die wellicht in de hand gewerkt werd omdat in die dolkomische MBOG-tuchtraad de aan de KNMG verbonden juriste Loes Markensteen actief is. (Hamvraag: wat is nu erger, de aangifte van de IGZ of de werkzaamheid van Markensteen voor een kwakzalverslub?)

Sickesz versus Renckens/VtdK • Hierover zijn geen nadere berichten te melden. De radiostilte van de Hoge Raad is volledig. Het bestuur beraadt zich over een wapenstilstand met Sickesz om – als de uitspraak er is en ongeacht hoe hij uitvalt – af te zien van verder procederen. Alle argumenten in deze zaak zijn immers reeds gewisseld en hoewel de financiële positie van onze Vereniging weer robuust is, zeker met de oprichting van het Steunfonds, het gaat opnieuw kosten van rechtsbijstand met zich meebrengen en dat geld kan wellicht beter besteed worden.

Maes versus VtdK • Deze zaak ligt geheel stil. De Belgische in opspraak geraakte en in Maastricht ontslagen moleculair psychia-

ter Michael Maes heeft onze Vereniging nog geen proceskosten betaald, maar is ook niet overgegaan tot het hoger beroep hoewel hij die mogelijkheid nog steeds open kan houden, terwijl iedereen de zaak waarom het ging al lang en breed vergeten is. Zelf blijft Maes actief, vooral als behandelaar van ME-patiënten en als propagandist van omega-vetzuren bij psychische klachten. Hij is ook niet beroerd om zich in klaagschriften tot de Belgische koning te wenden, terwijl zijn naam genoemd wordt in verband met een in oprichting zijnde ME-kliniek in Almere.

De alternatieve NCRV-artsen van 'Uitgedokterd?!' • Uw voorzitter, die tevens al jaren KNMG-lid is, heeft bij de KNMG-verenigingsrechtspraak klachten ingediend wegens overtreding door de zes artsen van de recent verfiende en aangescherpte gedragsregels inzake niet-reguliere behandelwijzen. Alleen de antroposofisch arts Staal en de orthomaneel arts Rang bleken KNMG-lid te zijn. De natuur-geneeskundige basisarts Vlot vermeldt op haar website (www.sequana.nl) dat zij KNMG-lid is, maar dat bleek onjuist. Vermoedelijk nog in december zal de Tuchtraad KNMG zich buigen over de klacht tegen deze twee KNMG-leden. Over de praktijken van de overige vier artsen werd vervolgens melding gedaan bij de IGZ met het verzoek een nader onderzoek in te stellen en liefst vervolgens tuchtrechtelijke toetsing van de op tv getoonde absurde behandelwijzen te bewerkstelligen. Op 2 oktober 2008 liet de IGZ ons zonder veel uitleg weten de meldingen niet in behandeling te zullen nemen, omdat niet voldaan zou zijn aan de criteria die de Inspectie hierbij hanteert en die in de Leidraad vermeld staan. Lezing en herlezing van die Leidraad kon ons echter niet doen inzien waarom de IGZ afziet van nader onderzoek en bij een schrijven van 19 oktober werd dan ook formeel bezwaar tegen dit besluit aangetekend. Wordt vervolgd.

NCRV en Raad voor de Journalistiek • Op 25 november 2008 maakte de Raad voor de Journalistiek bekend dat zij de klacht van de VtdK over de eenzijdigheid en publieksmisleiding van de serie 'Uitgedokterd', zoals door de NCRV dit voorjaar uitgezonden, ongegrond vindt. 'Alle omstandigheden in aanmerking genomen is de Raad van oordeel dat verweerder niet zodanig eenzijdig heeft bericht, dat sprake is van misleiding van het publiek c.q. journalistiek onaanvaardbaar handelen.' De kijker zou ook op geen enkele wijze afgehouden worden van de reguliere geneeskunde. Beroep tegen deze uitspraak is niet mogelijk. ●